

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
organizacja pożytku publicznego

Strategia ZHP z punktu widzenia drużynowego

na podstawie konferencji z dn. 26 marca 2011 w Warszawie

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
organizacja pożytku publicznego

42 Drużynowych z 11 chorągwi

*podkarpacka, łódzka, kielecka, zachodniopomorska, śląska, dolnośląska,
wielkopolska, krakowska, białostocka, kujawskopomorska, gdańska*

podzielonych zostało na 4 grupy - obszary strategiczne:
Program, Kontakty Zewnętrzne, Struktura, Kwatermistrzostwo i Finanse.

Mieli za zadanie ocenić obecną sytuację w ZHP,
a następnie opracować plan zmian i naprawy,
tak aby stworzyć założenia pod
nową Strategią ZHP 2012 - 2017
i wzmocnienia roli drużynowego w ZHP.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
organizacja pożytku publicznego

Konferencja cz. I

ANALIZA i OCENA

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
organizacja pożytku publicznego

ANALIZA I OCENA BIEŻĄCEJ SYTUACJI

GRUPA
PROGRAM

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Czy drużynowy (Rada Drużyny) dokonuje analizy potrzeb programowych harcerzy?

- TAK! ale często „ustnej” – nie zapisywana jest ona w programie drużyny lub zapisywana w sposób okrojony
- charakterystyka jednostkowa członków drużyny pojawia się rzadko (częściej w przypadku jednostek „nietypowych”)
- charakterystyka zastępów – częściej niż jednostkowa
- najczęściej – charakterystyka drużyny jako całości
- Skąd wiemy jak pisać charakterystykę drużyny? – kursy, sami w drużynach
- Czy podsumowujemy zeszły rok harcerski – TAK (w formie „papierowej” całą Radą Drużyny)

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Wsparcie programowe

- Kto pomaga w pisaniu programów? – komendant szczechu / programowiec szczechu / nikt;
- Ile procent programu hufca jest w programie drużyny? – od 0 do 10 imprez w roku harcerskim
- Ile procent programu chorągwi jest w programie drużyny? 0 %
- Czy korzystamy z propozycji programowych? – w ciągu 2 ostatnich lat nie (raczej ze starych propozycji)

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
organizacja pożytku publicznego

ANALIZA I OCENA BIEŻĄCEJ SYTUACJI

GRUPA
KONTAKTY ZEWNĘTRZNE

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Dlaczego mamy problemy z liczebnością?

- brak ciągu wychowawczego
- zależne od szkoły, kadry nauczycielskiej
- problemy z dojazdem w mniejszych miejscowościach
- nie widać prawdziwej pracy harcerzy (markety, uroczystości)
- harcerstwo w gimnazjum to „obciach”, jest wstydliwe
- kadra jest czasami źle przygotowana
- harcerski styl życia nie odpowiada „różowym nastolatkom”
- mnóstwo innych zajęć dzisiejszej młodzieży
- brak kontaktu kadry drużyn z rodzicami
- błędy przy naborze, wystawianie jednorazowych atrakcji

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Czy i jak nasza harcerska działalność jest widoczna w naszym środowisku?

- widać nas najczęściej tylko w szkołach
- nie jesteśmy „nowocześni”, harcerstwo jest „zakurzone”
- stereotyp: harcerz = grzeczne, ułożone dziecko, „frajer”
- harcerze są czasami traktowani jako „zapchajdziury”, np. przez samorzady do uroczystości
- ZHP czasami nie jest uważane za poważnego partnera
- harcerze angażują się m.in. w WOŚP i inne akcje, postrzegane pozytywnie przez społeczeństwo

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Przykłady współpracy drużyn z innymi środowiskami (rodzice, samorządy).

- WOŚP
- wspólne spotkania drużyn z rodzicami (ogniska, wigilie)
- Rady Przyjaciół Drużyny
- Betlejemskie Świeatko Pokoju
- informacje w lokalnej prasie
- imprezy organizowane dla miasta, parafii
- pomoc w sytuacjach kryzysowych (powodzie)
- pomoc przy renowacjach, opieka nad pomnikami, grobami

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Czy hufiec promuje ZHP w mediach?

- współpraca z lokalną prasą
- akcja 1%
- współpraca z miastem – promocja ZHP w społeczności lokalnej
- nie pokazujemy na co wydajemy pieniądze

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Czy ZHP jest postrzegane jako atrakcyjna organizacja pozarządowa?

- młody człowiek dołączając do drużyny szuka przygody, zabawy
- rodzic zwykle oczekuje czegoś więcej (wsparcie w wychowaniu)
- nasza działalność jest ściśle ograniczona przez przepisy
- mamy dużo pomysłów, ale z różnych powodów nie potrafimy ich zrealizować
- 'zamulaści' harcerze

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
organizacja pożytku publicznego

ANALIZA I OCENA BIEŻĄCEJ SYTUACJI

GRUPA
KWATERMISTRZOWSTWO
I FINANSE

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Jak pracuje drużyny ze składką członkowską?

1. Praca ze składką jest bardzo trudna
2. Jest bardzo różna forma pracy ze składką, zależy od środowiska, rodziców, świadomości drużynowego
3. Formy mobilizowania i motywowania do terminowego zbierania składek, omawiany przykład miesięczny system i rywalizacji w zastępach harcerskich
4. Uświadamianie rodziców i poinformowanie na co idzie składka, 3 zł miesięczne
5. Wiele rodziców nie wie czym są działania statutowe wspierane na przez składkę
6. Problem środowisk wiejskich i nie posiadających środków finansowych
7. Brak świadomości w społeczeństwie o tym, że harcerstwo opiera się na pracy społecznej, jeśli tak to dlatego rodzice mają płacić składki członkowskie
8. Składka jako element wychowawczy, systematyczność i oszczędzania
9. Bardzo duży problem z dwukierunkowym rozliczaniem składki, brak przejrzystości w rozliczeniach składek i na co są przeznaczane przez strukturę
10. Systemy płacenia ryczałtowego np. 280zł za drużynę, po 28.02 jest 350 zł, hufiec realną liczbę harcerzy wykazuje i zdobywa środki na resztę składki wykazywanej

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Jaka jest wartość składki w budżecie drużyny, a dodatkowe źródła

1. Cała składka zbierana jest przekazywana dalej, ponieważ nie udaje się zebrać od wszystkich, więc nie jest to składową budżetu
2. Nie ma szans, aby zrobić cokolwiek ze składki i z niej korzystać
3. Hufiec pozyskuje z różnych projektów, z tonerów, z recyklingu, różne formy zarobkowania, aby wesprzeć budżet drużyn, dofinansowanie z urzędu miasta, starostwa, sponsoring firm, np. 2000zł na hufiec, ale wyszczególnione działania np. mikołajki zuchowe, akcje letnie.
4. Branie większego wpisowego na różne akcje, niż realne potrzebne, aby „górkę” wrzucić na rzecz składek lub na inne koszty „nie ewidencjonowane”
5. Pobieranie dodatkowych składek jak 12 zł na inne cele w drużynie i roku
6. Zbieranie z 1% nieprzejrzyste i nie jest wiarygodne w ZHP, elementy pośrednie w strukturach „odcinają kupony” zanim środki trafią do docelowej jednostki.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Ile średnio harcerz przeznaczą rocznie zł na aktywności harcerskie

1. ok. **1300zł 1500 zł** rocznie:
 - a) obóz ok. **900zł**
 - b) inne wyjazdy w trakcie roku **200zł**
 - c) mniejsze wyjazdy, akcje **100zł**
 - d) bilety i komunikacja **50zł**
 - e) składka podstawowa członkowska **36zł**
 - f) ekstra składka **1224 zł** (*jako zbiórka z ofiarności publicznej*)
 - g) inne

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Czy obecna składka 36zł jest wysoka dla drużyny i drużynowego?

1. To jest opłata członkowska, a nie za zakup usług czy patentów, certyfikatów
2. ZA podwyższeniem:
 - + więcej wydają w sklepiku szkolnym i mają co miesiąc na komórkę
 - + obecna jest realna dla młodszych, zuchów i harcerzy
 - + instruktorzy pracujący („*tak dokładają i trzeba liczyć realnie*”)
3. Składka powinna być powszechna, minimalna i powinna być możliwość rozłożenia w trudnych sytuacjach i z obszarów biedniejszych
4. Ze względu na składkę m.in. niektórzy rodzice nie wysyłają swoich dzieci do harcerstwa bo np. jednocześnie proszą i biorą pomoc (zapomogę od szkoły)
5. Problem z obszarami biedniejszymi – jednak też nie powinniśmy mieć podziału na Polskę A i B.
6. Dla drużynowego jest to maksymalnie wg grupy, problem zbierania jest od młodszych członków, nie dotyczy z reguły instruktorów/drużynowych
7. „Jeśli płacę, czy nie płacę to nie odczuwam tego w naszej organizacji” mam dostęp do wszystkiego w organizacji ZHP, kursy, pozwolenia, zezwolenia, bycie w ZHP

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Czy drużyna korzysta ze środków hufca. chorągwi, ile to zł?

1. W drużynowych i instruktorów powinno się inwestować, są środowiska gdzie jest sponsorowanie kursu drużynowego w pełni przez hufiec/chorągiew, w innych tylko samemu
2. Drużyna/szczep średnio uzyskuje z innych źródeł (odpowiedzi):
 - a) 50 000 zł,
 - b) 120 zł + resztę sam pokrywa drużynowy
 - c) 300 zł
 - d) drużyna kadrowa dla szczepu 50 000 – 70 000zł
 - e) 35 000 zł (szczep)
 - f) 500 zł
 - g) 10 000 zł

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
organizacja pożytku publicznego

ANALIZA I OCENA BIEŻĄCEJ SYTUACJI

GRUPA
STRUKTURA

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Poszczególne elementy struktury – niezbędne?

- Szczep: niezbędna jednostka w pracy drużyny; najbliżej, niesie największą pomoc metodyczną; wsparcie kadrowe, programowe, wzajemne wsparcie między drużynami, funkcja motywacyjna, problem – drużyny nienależące do szczepów (?), dla których jedynym wsparciem dla drużyn są hufce (tam najbardziej pomocne – namiestnictwa),
- Hufiec: Pozytywne aspekty – istnienie ZKK, pozyskiwanie środków, praca z kadrami, kształcenie kadry (od drużynowego w górę); reprezentacja – urzędy, media, szkoły (może być też na poziomie szczepu), ułatwia wymianę doświadczeń, dba o dobro harcerstwa na całym terenie działania hufca, funkcja motywacyjna, sprzęt, pomieszczenia...

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Czy szczerp i hufiec ogranicza?

- Szczepy – „hermetyzowanie”, „zamykanie we własnym sosie”, szczerp może nie pozwalać na indywidualny program drużyn,
- Hufiec – „wymaga pewnych rzeczy, których drużynowym się nie podobają” – książki finansowe etc. (choć nie jest to jego wina), „ciągle czegoś wymaga, a nic nam nie daje”.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Chorągiew oczami drużynowego?

- Przez grupę nazwana pieszczotliwe „chorągiewka”
- Dla drużynowego – ‘abstrakcja’ ? Jeśli nie przeszkadzają, to jest OK; fajnie, jeśli robią kursy metodyczne i doskonalące; są chorągwie, które nie kształcą wcale i nie dają absolutnie nic; czasem starają się wydawać propozycje programowe, ale często im to nie wychodzi.
- Funkcja informacyjna – pozwala na wymianę informacji między hufcami chorągwi, jeśli jest ta funkcja realizowana.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Władze naczelné oczami drużynowego?

- Jednolitość, reprezentacja na zewnątrz, propozycje programowe, kształcą kadrę chorągwi i hufców,
- CKR? NSH? – nie wielu drużynowych interesuje się tymi organami lub wiedzą co te skróty oznaczają

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
organizacja pożytku publicznego

Konferencja cz. II

PROPONOWANE ZMIANY

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
organizacja pożytku publicznego

PROPONOWANE ZMIANY

GRUPA
PROGRAM

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Jak powinien powstawać program?

- Powinien opierać się na obserwacji członków drużyny, wynikać z ich potrzeb
- Program jest dokumentem powinien zostać „utrwalony” na papierze (łącznie z charakterystyką członków drużyny, która pozwala m.in. monitorować zmiany poszczególnych jednostek)
- Przygotowanie pisemnej formy programu drużyny ułatwia współpracę z dyrekcjami szkół i rodzicami
- Hufiec powinien zatwierdzać programy drużyn
- Namiestnictwo – organ, który może być bardzo przydatny drużynowemu podczas pisania programu i nie tylko
- program hufca powinien być udostępniany już w wakacje, a nie prace nad nim zaczynają się z początkiem roku harcerskiego

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Propozycje programowe ?

- Tak, ale powinny ukazywać się znacznie wcześniej
- Tak, ale najchętniej o tematyce dotyczącej bieżących wydarzeń
- Potrzeba uaktualnienia i poszerzenia listy sprawności

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
organizacja pożytku publicznego

PROPONOWANE ZMIANY

GRUPA
KONTAKTY ZEWNĘTRZNE

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Jakie działania powinny być wykonywane przez hufce,
aby ułatwić działalność drużynie?

- Bank pomysłów hufca
- Reprezentowanie i wspieranie środowiska przez komendanta hufca
- Kontakt hufca z miastem, organizacjami, samorządami

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Jakie działanie promocyjne powinien wypromować hufiec ?

- Sekcja promocyjna
- Akcja naborowa
- Zespół promocji i informacji
- Kurs dla PR-owców
- Flashmob
- Współpraca hufca z miastem
- Organizacja imprez dla miasta
- Gazetki
- Pomoc w pozyskiwaniu środków
- Stale uaktualniana strona internetowa hufca

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Kto powinien być odbiorcą naszej promocji w mediach:
dzieci i młodzież, czy rodzice?

- Dzieci powinny chcieć u nas być (!)
- Musimy nauczyć się przekonywać rodziców, uświadomić im, po co jest harcerstwo
- Przekaz powinien być zróżnicowany dla każdej z grup: dzieci, młodzież, rodzice:
filmik, Facebook dla dzieciaków
gazeta lokalna, biuletyny informacyjne dla rodziców
- Nie możemy bać się spotkań, rozmów z rodzicami

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Czy powinniśmy mieć własną akcję, taką jak WOŚP,
czy raczej w niej uczestniczyć?

- Własna akcja? Zbieranie pieniędzy dla własnych celów? Nie!!!
- Możemy (i) powinniśmy się angażować w pomoc innym... ale nie dla siebie...

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Jak powinna wyglądać akcja 1%?

- Informować ludzi, na co wydajemy pieniądze
- Powinniśmy to co robimy
- Podziękowania dla osób, które udzieliły nam finansowego wsparcia

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
organizacja pożytku publicznego

PROPONOWANE ZMIANY

GRUPA
STRUKTURA

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Co chcemy zmienić? – Szczep, Hufiec

1. Szczep / Związek Drużyn
 - ten element struktury nie powinien być obligatoryjny,
 - dodać do Statutu ZHP zadania Szczepu? – głosy baaardzo podzielone
2. Hufiec
 - powinien bardziej uwzględniać potrzeby drużynowego i wg nich kształtować program hufca,
 - Najważniejsze obszary: wizerunek, finanse, praca z kadrą

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Co chcemy zmienić – Chorągiew, Władze Naczelne

1. Chorągwie

- Chorągwie są potrzebne 😊,
- Zatrudnienie zawodowych „ludzi od środków” na % i dysponowanie ich do hufców,
- Zarządzanie, obieg informacji, kształcenie kadry hufców,
- Nie dawajmy hufcom osobowości prawnej!
- Wywalić program z chorągwi? Program na poziomie hufca i niżej, propozycje programowe w „porządnych” zespołach GK?

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
organizacja pożytku publicznego

PROPONOWANE ZMIANY

GRUPA
KWATERMISTRZOWSTWO
I FINANSE

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Jak zbierać składkę harcerską efektywnie ?

1. Należy wypracować skuteczne metody egzekwowania (np. zawieszanie) i kalendaryzacji (zalecane kwartalnie, półrocznie)
2. Mamy świadomość nie efektywnego egzekwowania środków poprzez poszczególne elementy struktury, jest tylko transparentność GK<>chorągwie.
3. Opracowanie jasnych i jednolitych zasad/form rozdzielanie składki w momencie zbierania
4. Pobieranie składek tylko od minimalnej wymagalnej liczebności
5. Jeśli ktoś nie płaci składek ZHP to po pewnym czasie (formalnie 6 miesięcy) „nie ma praw członka”, powinien płacić za obóz + 23% VAT
6. Zwiększenie świadomości w społeczeństwie (partnerów, sponsorów, rodziców) na co przeznaczamy i ile ze środków finansowych
7. Wprowadzenie pełnej transparentności przekazywania środków poprzez poszczególne elementy struktury ZHP

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Czy 45 zł miesięcznie to kwota do zaakceptowania?

TAK: 2

PRZECIW: 3

TRUDNO POWIEDZIEĆ: 4

OK, na co pójdzie? Czy także więcej zostanie u nas realnie?
Wiele środowisk nie widzi składki?

Drużyny nie widzą zadłużenia całego ZHP, bo drużynowy dalej będzie robił co robi, nawet jeśli ma to robić pod inną nazwą, w innym stowarzyszeniu itd. itp. gdyby nie mógł działać w ZHP.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Czy i co w zamian od hufca dla drużyny w zamian za składkę?

1. Składka członkowska (przejrzysta i transparentna w podziale) to powinna być tylko pobierana na „bycie” w ZHP./
2. Im więcej mam osób i płacę składki to powinien mieć lepszy dostęp lub dodatkowe korzyści.
3. „Nikt nie jest rozliczany z braku gospodarności i tworzenia zadłużenia przez tyle lat”

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO

organizacja pożytku publicznego

Czy drużynowy i instruktor powinien płacić wyższą składkę?

1. Jeśli pracuje i ma dochody to powinno to być rozważone.
2. Choć jak wcześniej było wspomnianie, że o wiele więcej dopłaca nie formalnie i formalnie, więc nic to nie zmienia.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
organizacja pożytku publicznego

KONIEC